

Memo

AAN : Commissie Bestuur & Economie
VAN : Burgemeester B.R. Arends
DATUM : 17 april 2024
BETREFT : Verslag bestuurlijke deelname economische missie Vietnam

Aanleiding

Begin van het jaar zijn we door de Vietnamese ambassadeur in Nederland en de Nederlandse Landbouwrapad in Vietnam geïnformeerd over een op handen zijnde Staatsbezoek (incl. economische missie) aan Vietnam. De gemeente Westland is in een vroeg stadium betrokken bij de voorbereidingen van deze missie omdat er grote meerwaarde werd gezien in bestuurlijke deelname vanuit Westland als hét epicentrum van de glastuinbouw in Nederland. In Vietnam (en andere Aziatische landen) neemt de overheid een leidende rol in de tuinbouwontwikkeling en zien ze Westland als voorbeeld. We hebben de afgelopen jaren al diverse delegaties uit Vietnam mogen ontvangen in Westland die naar onze tuinbouw kwamen kijken.

Vlak voor de start van het bezoek werd duidelijk dat het Staatsbezoek uitgesteld werd, maar dat de economische missie, onder leiding van ministers Harbers en Van der Wal en VNO-NCW voorzitter Ingrid Thijssen, wel door zou gaan.

De gemeente Westland heeft bij internationale gelegenheden het doel om het belang van lokale voedselproductie middels teelt in een gecontroleerde omgeving (tuinbouw) uit te dragen, het delen van kennis en ervaring over het belang van het cluster en het ondersteunen van het (Westlandse) bedrijfsleven over de grens.

Doel van de economische missie en rol voor de gemeente Westland

De economische missie bestond uit drie separate programma's op de sectoren water, logistiek én land- en tuinbouw.

Westland was onderdeel van het land- en tuinbouwprogramma. Voor de gemeente zijn er specifieke afspraken op overheidsniveau opgezet, temeer omdat met de regio Lam Dong (waar een bezoek aan is gebracht) al gesproken werd over een toekomstige tuinbouwrelatie.

Vietnam is een land waar de overheid een grote rol (en status) heeft in economische ontwikkelingen en daarmee het contact zoekt met andere overheden, zoals de gemeente Westland, om kennis uit te wisselen om verdere tuinbouwontwikkeling mogelijk te maken.

Doelen missie

- Ondersteunen van het lokale/Westlandse bedrijfsleven;
- Kennis vergaren over de (glastuinbouw) kansen met Vietnam;
- Opbouwen netwerk (onder meer overheid) voor toekomstige kansen;
- Bijdragen aan conferentie en daarmee kennis delen over Westlandse glastuinbouwcluster;
- Op de beurs bedrijven ondersteunen die mogelijk kansen zien voor vestiging of samenwerking in en met Westland;
- Een bezoek aan de conferentie en beurs is goed voor de internationale profilering (uitdragen glastuinbouwcluster) van Westland in brede zin.

Algemeen beeld van de tuinbouw en tuinbouwkansen in Vietnam

Vietnam zet stevig in op het uitbouwen en verder investeren in eigen voedselvoorziening en daarmee op (land- en) tuinbouw. Vietnam ziet veel in een gebiedsgerichte aanpak en neemt hierin een voorbeeld aan Nederland (bijvoorbeeld met de greenport-aanpak).

Er liggen daarmee veel kansen voor de tuinbouwsector in Vietnam. Het land heeft een bevolking van bijna 98 miljoen inwoners met een gestaag groeiende economie.

Tuinbouw en sierteelt zijn een van de meest veelbelovende sectoren van de Vietnamese economie. Volgens experts heeft Vietnam zelfs het potentieel om een van 's werelds grootste bloemenexporteurs te worden. De groeiende bevolking van Vietnam koopt ook steeds meer potplanten en verse snijbloemen, met een voorkeur voor lokale producten. Daarnaast is er ook in Vietnam de ambitie om meer zelfvoorzienend te worden qua de productie van voeding zoals groente en fruit.

De Vietnamese tuinbouwsector groeit snel, met gemiddeld 26,5% per jaar. Productiesystemen gaan langzaam over van traditionele vollegrondsteelt naar beschermde teelt. De sector zal naar verwachting blijven groeien, dankzij een sterke export, vrijhandelsovereenkomsten met verschillende partners – waaronder de EU – en een toenemende binnenlandse vraag. Daarnaast ondersteunt de Vietnamese regering de ontwikkeling van hightech land- en tuinbouw en is er steeds meer oog voor duurzaamheid. Dit biedt veel kansen voor Nederlandse bedrijven die actief zijn in de sector.

Het zuiden in Vietnam is de grootste industriële productieregio van het land, maar ook een belangrijke land- en tuinbouwregio. Er zijn moderne, grootschalige ontwikkelingen in veeteelt en tuinbouwteelt. Een van de factoren die ertoe hebben bijgedragen dat de plaatselijke tuinbouwsector de laatste jaren ondanks de druk van de markt en de klimaatverandering floreert, is dat de gemeenten al vroeg hightech-oplossingen in de teelt hebben toegepast. Op dit moment is de binnenlandse consumptie sterk en groeiend en de jonge Vietnamese bevolking is zich steeds meer bewust van het milieu, de gevolgen van klimaatverandering en de risico's van milieuvervuiling. Consumenten in Vietnam zijn in toenemende mate kritisch en betrokken. Er is een groeiende vraag naar veilige en verse producten in Vietnam en de rest van de wereld en veel telers passen duurzame tuinbouwpraktijken toe om aan deze vraag te voldoen.

Als gevolg daarvan is er een toenemende nadruk op voedselveiligheid en kwaliteitscontroles in de tuinbouwsector.

Uitdagingen

Vietnam kampt wel met enkele uitdaging om die ambitie op tuinbouwgebied waar te maken. Ten eerste op het ruimtelijk vlak; net als in een aantal andere Aziatische landen is grond in Vietnam vaak van private eigenaren en ook nog dikwijls in kleine stukje grond verdeeld, soms beheert een private eigenaar slechts enkele vierkante meters grond. Om dan grootschalige ontwikkelingen mogelijk te maken (zoals een groot tuinbouwgebied) moet je met veel verschillende eigenaren schakelen. Dat kan zulke ontwikkelingen tegenhouden. Dat is een van de uitdagingen voor Vietnam waar ze graag inspiratie ophalen in andere gebieden zoals Nederland.

Daarnaast is ook een uitdaging om kapitaal te vinden of hebben om te investeren in mid- of hightech kassen. Tuinders zelf hebben vaak die middelen niet direct. In andere landen (zoals de VS, Canada, China, Kazachstan en Japan) zie je vaak dat investeerders dit doen. De vraag is of er in Vietnam ook investeerders zijn met interesse in de glastuinbouw. De overheid gebruikt bezoeken, zoals aan Westland, ook om te achterhalen hoe ze met deze uitdaging om kan gaan.

Kansen voor de (Westlandse) tuinbouw

Zoals beschreven is er in Vietnam al veel tuinbouw (zoals in het tuinbouwgebied Da Lat in de provincie Lam Dong) maar kampt deze sector met een aantal uitdagingen, zoals grondvervuiling, beter watermanagement, de ambitie om duurzamer te telen en om meer technologie in de kassen te hebben om efficiënter te telen. Daarnaast willen ze ook de huidige tuinbouw verder professionaliseren, meer ruimte creëren voor grotere kassen en meer clustervorming. Juist om die uitdagingen aan te pakken kijkt Vietnam naar Nederland en de Nederlandse tuinbouwtechnologie.

Kansen voor ons bedrijfsleven

In Vietnam wordt concreet gezocht naar technologieën, producten en innovaties om duurzamer te telen. Hier hebben diverse Nederlandse en Westlandse bedrijven oplossingen voor zoals irrigatiesystemen, klimaatsystemen en technieken voor waterzuivering- en circulatie. Daarnaast is er de ambitie om meer op substraat te telen (vanwege de vervuilde grond) waar Nederlandse bedrijven ook in kunnen helpen.

De gemeente wil dit jaar nog een tuinbouwrelatie aangaan met de regio Lam Dong, waar de tuinbouw in Vietnam is geconcentreerd, om in te zetten op verdere samenwerking en het ontwikkelen van de tuinbouw in Vietnam. Verder is het de bedoeling dat ons bedrijfsleven daar (in de toekomst) opdrachten uit haalt (er zijn al aantal bedrijven daar actief).

Clusterversterking

Verder zien we nog kansen in het verder versterken van de glastuinbouw, los van enkel uitbreiding van arealen. Wat opviel in de bezoeken maar ook in de gesprekken met (lokale) ondernemers is dat alle kassen nu volledig ‘*stand-alone*’ opereren; er is geen samenwerking tussen de bedrijven waardoor elk bedrijf individueel alle stappen van productie tot verkoop zelf doet. In Nederland zie je juist samenwerking binnen coöperaties.

Juist samenwerking middels een vorm van coöperatief model kan grote voordelen opleveren op het gebied van kostenbesparing, efficiëntie, kwaliteitsverbetering van de productie, betrouwbaarheid qua levering naar de klant en (vooral) een vuist maken naar de eindklant (vaak retail) en een betere prijs ontvangen voor de producten. Naast coöperatie tussen telers zien we in Westland juist ook de kracht van het cluster met samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Dit aangevuld met de aanwezigheid van de complete keten versterkt elkaar enorm. Dat zie je in Vietnam nog niet.

Aanvullend is de Vietnamese overheid bezig met het standaardiseren van kassen (beschrijven hoe groot en kas mag zijn en waar het aan moet voldoen). Wij kunnen vanuit de overheid hen hierbij helpen.

Opvolging

De gemeente Westland wil de komende maanden de tuinbouwrelatie met Lam Dong formaliseren middels het ondertekenen van een internvierklaring inzake de tuinbouwrelatie.

We gaan zo snel mogelijk om tafel met ons bedrijfsleven (dat al actief is in Vietnam of concrete interesse heeft) en andere organisaties zoals Dutch GreenHouse Delta om concrete uitwerking te geven aan de relatie. Ook kijken we naar gerichte momenten om delegaties uit Lam Dong te ontvangen en meer mee te geven over ons tuinbouwcluster en hen in contact te brengen met onze bedrijven. Een concrete uitwerking daarvan kan zijn om in Lam Dong een of meerdere seminar(s) te organiseren over de thema's die daar spelen (zoals water) gecombineerd met een beurs of matchmaking (bijvoorbeeld Hortex naar Da Lat halen).

Op 17 juni zal de gemeente een delegatie van 6 provincies uit Vietnam ontvangen dat voor een aantal dagen in Nederland is. De gemeente organiseert dan onder meer een tuinbouwseminar alsmede bezoeken aan bedrijven in de regio. Vooralsnog zal er ook in september weer een delegatie uit Vietnam naar Westland komen.

Bijlage I - Programma en gesprekken

Maandag 18 maart

Op de eerste missiedag had ik een lunch met Minister Van der Wal en haar ambtelijke team. Hierin heb ik zowel de kracht alsmede het belang van het Westlandse glastuinbouwcluster benoemd, zowel voor Nederland als in de internationale context.

Tevens heb ik in de ochtend een interview gegeven aan Hanoi TV over de kracht van Westland, over de sierteelt en over de toekomstige samenwerking.

Dinsdag 19 maart

Tijdens de eerste officiële dag van het bezoek in Hanoi nam ik deel aan het evenement 'Samen werken aan duurzame voedselsystemen', waar ik de aanwezigheid van de gehele waardeketen van de tuinbouw in een geconcentreerd gebied heb benadrukt en de voortdurende samenwerking tussen bedrijven, kennis- en onderzoek en de overheid.

Daarnaast mocht ik aanwezig zijn bij het bilaterale overleg tussen de Vietnamese minister van landbouw en minister Van der Wal waarin de kansen voor samenwerking op het gebied van land- en tuinbouw werd uitgewisseld alsmede de concrete ambities van Vietnam op dit gebied. Ik heb daar namens Westland benadrukt dat we graag in gesprek gaan met regio's in Vietnam, zoals Lam Dong, hoe we samen kunnen werken aan deze tuinbouwambities.

Woensdag 20 maart

In Lam Dong (Da Lat) spraken we op de tweede dag van de missie met bestuurders van het Volkscomité van Lam Dong. We hebben daar, in aanwezigheid van Minister van der Wal een kennismaking gehad met de nieuwe (net 2 dagen aangetreden) partijsecretaris van de People's committee van Lam Dong. Hierin hebben we het belang van samenwerking benadrukt en hem uitgenodigd naar Westland te komen voor een verdere kennismaking met mij, met Westland en met het tuinbouwcluster.

Daarna hadden we, in aanwezigheid van zowel minister Van der Wal alsmede het bedrijfsleven van zowel Nederlandse als Vietnamese zijde een ontmoeting en gesprek met de vice-chairman van de People's committee van Lam Dong (de nieuwe chairman zal komende weken aangewezen worden). Dit was een wederzijds gesprek over de kansen, ambities maar ook uitdagingen in de tuinbouw en hoe we elkaar hierin kunnen versterken.

In dit overleg hebben we ook gesproken over de toekomstige tuinbouwrelatie en zijn we overeen gekomen om in de zeer nabije toekomst een intentieverklaring te ondertekenen als formeel begin van de tuinbouwrelatie. We gaan snel met het bedrijfsleven dat al actief is in die regio om tafel om te bespreken hoe we uitvoering gaan geven aan deze tuinbouwrelatie.

We hebben daarnaast een fieldbezoek gemaakt aan het door Nederlanders geleide bedrijf Da Lat Hasfarms, dat 200 hectare aan productiekassen heeft en zich bezig houdt met de teelt van voornamelijk bloemen (maar ook groentes). Diverse Nederlandse (en Westlandse) bedrijven leveren al technologie, diensten en producten aan dit bedrijf dat een voortrekkersrol heeft in de regio en actief kleinere tuinders helpt met verdere ontwikkeling.

Donderdag 21 en vrijdag 22 maart

De derde en laatste dag van de missie vond plaats in Ho Chi Minh stad. Tijdens het Mekong Delta Business Forum (waar de deelnemers bespraken hoe de Mekong Delta kan omgaan met de uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd bij de productie van onder meer voedsel en bloemen) nam ik deel aan het panel over connectiviteit en sprak ik over het belang van goede bereikbaarheid van een tuinbouwcluster als voorbeeld voor hoe Mekong zich ook op het gebied

van bereikbaarheid en (fysieke) verbindingen moet ontwikkelen. Connectiviteit moet ook een topprioriteit zijn voor Vietnam en de Mekongdelta. Ook in de Mekong delta liggen kansen voor eventuele toekomstige samenwerking tussen Westland (en haar bedrijfsleven) en dit gebied. De vrijdag stond in het teken van nabespreken en kijken naar de toekomst. Hoe pakken we de samenwerking aan, wie hebben we daarvoor nodig en op welke termijn kan dit bekrachtigd worden?